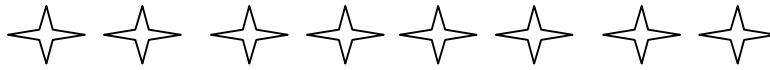

ГОРИЗОНТ

Газета Вищого професійного училища № 27

ВИПУСК 79

2010 р.

Професіограма токаря

Сьогодні професія токаря по металу — одна з провідних на підприємствах машинобудівної і металообробної промисловості. Праця токаря використовується практично в усіх галузях промисловості, сільського господарства, на транспорті, у сфері обслуговування. Звідси її велике народногосподарське значення як наскрізної висококваліфікованої робітничої професії. Серед усіх металообробних верстатів токарний парк складає 40%, бо саме такі деталі, як валики, втулки, гвинти і т.ін. є основними складовими будь-якої машини.

Професія токаря — стародавня. Її аналоги зустрічалися ще до нашої ери. Протягом багатьох століть токар виточував деталі, тримаючи ріжучий інструмент у руках. Не дивно, що згодом така обробка перестала задовольняти попит техніки.

На початку XVIII століття у токарній справі відбулися докорінні перетворення: був створений механічний пристрій для різця — супорт. Важливе значення в історії токарної справи мало вдосконалення приводів. Спочатку верстат приводився у рух мускульними зусиллями людини чи свійських тварин. Згодом на зміну їм прийшла парова машина. З появою електричного струму токарний верстат став таким, яким ми звикли його бачити.

Сучасна токарна справа розвивається у тісному зв'язку з науково-технічним прогресом. З кожним роком впроваджуються у виробництво високоякісні різці з нових матеріалів і сплавів, удосконалюється їх конструкція і геометрія. Створюються нові автоматичні лінії, верстати з числовим і програмним управлінням (ЧПУ). Промислові роботи завершують комплексну автоматизацію, залишаючи людині функцію контролю й оперативного управління виробничим процесом.

Токар керує складним верстатом, виготовляє деталі для різних машин і приладів.

Основний зміст його роботи — обробка металу різанням, тобто послідовне зняття з заготовки шару металу за допомогою ріжучого інструменту.

Залежно від операцій токар може працювати на різних верстатах і обточувати за допомогою різців на заготовці, що обертається, циліндричні, конічні і фасонні поверхні, розсвердлювати і розточувати отвори, щоб надати деталі необхідну форму. За назвами верстатів визначаються і токарні спеціальності: карусельник, револьверник, розточник, напівавтоматник. Кваліфікованих спеціалістів, які опанували всі види токарних робіт, називають токарями-універсалами. Робота токаря-універсала пов'язана з виконанням різноманітних завдань: продумуванням плану дій, вибором режиму різання і необхідного оснащення, виконання розрахунків тощо. Йому необхідно забезпечити високу точність виготовлення деталей при значній швидкості різання. Отже, токар повинен розбиратися у кресленнях, технологічних картах, знати устрій, наладку і способи перевірки верстатів на точність, геометрію ріжучого інструменту, правила його заточування. Значну частину робочого часу займають контрольні-вимірні операції, завдяки яким токар контролює хід виробничого

процесу і якість продукції.

З кожним роком зростає складність обробки деталі, тому сучасний висококваліфікований верстатник мусить мати глибокі технічні знання, постійно вдосконалювати свою майстерність.

Праця токаря, як правило, не пов'язана зі значними енерговитратами. Основні несприятливі фактори у його роботі: а) шум, який виникає при обробці деталі (хоч сама професія не відноситься до так званих шумових); б) напруження уваги і зору (у зв'язку з високою швидкістю і точністю обробки); в) небезпека загального і зорового травматизму, пов'язана з механізмами, які рухаються, і утворенням металевої стружки; г) наявність охолоджувальної і мастильної рідини, які забруднюють шкіру рук і можуть стати причиною запальних захворювань.

Високі кваліфікаційні вимоги до професії верстатника обумовлюють серйозну підготовку спеціалістів. Як свідчать результати дослідження, далеко не кожна людина в змозі досягти високого ступеня досконалості у даній професії і тривалий час працювати без шкоди для здоров'я. Тому, щоб стати майстром своєї справи, індивідуально-психологічні особливості токаря повинні відповідати вимогам цієї професії.

Вивчення індивідуально-психологічних особливостей учнів токарів з високою виробничою успішністю, а також літературні дані дали змогу скласти узагальнену орієнтовну модель психограми верстатника.

Як зазначалося вище, особливістю професії верстатника є необхідність постійного контролю за ходом виконання виробничих операцій. Незважаючи на це, токарю необхідна точність рухів, збереження їх напрямку без коливань, тремтіння і відхилень.

Точність, чіткість і стійкість рухів особливо важливі при виконанні за допомогою ручної подачі складних операцій, наприклад, таких, як фасонне обточування деталей. В основі цих здібностей лежить високий розвиток зорової і моторної координації, тобто координація "око-рука", координація обох рук, висока чутливість пальців рук. За допомогою зору контролюється весь процес обточування деталей, тому важливо мати бінокулярний зір з добре розвиненим окоміром, що допомагає токарю сприймати форму предмета, оцінювати чистоту деталі, що виточується.

Точність і координація рухів піддаються тренуванню, і залежно від характеру трудової діяльності поступово автоматизуються. Але під час профконсультації молоді треба мати на увазі, що дуже низький рівень розвитку цих якостей істотно впливає на дальше навчання цієї професії.

Певні види пам'яті потрібні у всіх професіях, хоч їх якісні прояви можуть варіюватися залежно від конкретного виду професійної діяльності.

Практичне мислення у верстатників виявляється у грамотному читанні креслень, вмінні переводити образ умовного зображення на кресленні в образ уявлення реального предмета. Технологічна карта для досвідченого фахівця є інструкцією, яка дає йому основні відомості про характер завдання і засоби його виконання. Технологічно обміркувати креслення означає не тільки вміння уявити форму і пропорції зображеної на ньому деталі, а й вміння використати дані креслення для розв'язання конкретних виробничих завдань. Успішне розв'язання цих завдань залежить від сформованості у токаря просторових уявлень.

Діяльність токаря проходить у зоні рідких ділових контактів, тому потребує від людини нахилу до помірного спілкування. Людина з високою комунікабельністю відчуватиме певні труднощі при тривалому зосередженні уваги тільки на "неживому" об'єкті праці.

Робота токаря ставить певні вимоги до характеру людини. Для виконання (і особливо освоєння) деяких технологічних операцій потрібні наполегливість, витривалість, уміння не впадати у відчай при невдачах. Токарю будь-якої спеціальності необхідна висока відповідальність при виконанні дорученої справи, особливо, якщо це виготовлення дуже трудомісткої деталі, у що задіяні кілька спеціалістів чи ціла бригада.

Важливе значення мають старанність і точність виконання операцій. Недбале ставлення до роботи тягне за собою викривлення точності і чистоти поверхні, що обробляється. Певні труднощі, пов'язані з оволодінням професії, легше долати за стійкого інтересу і любові до техніки.

Психологічними протипоказаннями можна вважати слабку координацію рухів, низький рівень розвитку зосередженості уваги, схильність до мимовільного переключення уваги, низький невербальний інтелект, низьку сформованість просторових уявлень, слабку волюву регуляцію.

*викладач спецпредметів
Зінковський В.В.*

Поїздка до дельфінарію

За підсумками навчально-виховної роботи у 2008-2009 н. р.

кращими були визнані групи Пк-13 та Пк-14. Переможці були заохочені поїздкою до дельфінарію у місто Харків.

Такі подарунки, особливо до новорічних свят, трапляються нечасто. Тому театралізоване дійство незвичайних тварин оставило незабутні враження в пам'яті учнів. Вони були здивовані і з неприхованою радістю сприймали професійний виступ дельфінів, морських котиків.

Програма театральньо-сценічного шоу була підготовлена фахівцями школи морських ссавців «Немо».

*Майстри в/н
Лопатіна В.Г.,
Чірікова С.Г.*

Проведення X Міжнародного конкурсу з української мови ім. Петра Яцика

З метою сприяння утвердженню статусу української мови як державної, піднесення її престижу, виховання у молодого покоління українців поваги до мови свого народу відповідно до листа Міністерства освіти і науки від 16.10.09 року №1/9-722 «Про проведення X Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика» в нашому училищі 27.11.09 р. був проведений 1-й етап названого Конкурсу.

Нас, викладачів української мови та літератури, порадувало те, що виявилось багато бажаючих брати участь в цьому престижному змаганні юних мовознавців.

Місця переможців I етапу розподілилися таким чином:

- I курс:** Романенко О. (гр. Ст-27) – **I місце**;
Чаплинська А. (гр. Пк-15) – **II місце**;
Єфімова К. (гр. Пк-15) – **III місце**.
II курс: Кравцова Д. (гр. Пк-14) – **I місце**;
Єфімова А.; Закопайло К. (гр. Пк-14) – **II місце**;
Маркелова (гр. Пм-4) – **III місце**.
III курс: Двурічанська Т. (гр. Пмт-5) – **I місце**;
Мандич Є (гр. Пк-13) – **II місце**;
Мамінська Л. (гр. Пк-13) – **III місце**.

09.12.09 р. переможці I етапу Кравцова Дар'я та Двурічанська Тетяна були делеговані як найкращі знавці рідної мови ВПУ-27 до міста Харкова для участі в III (обласному) етапі Конкурсу.

З 57 училищ вони увійшли в першу почесну «десятку» учасників, зайнявши четверте місце (Кравцова Д.) і сьоме місце (Двурічанська Т.).

Вітаємо всіх учасників X Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика, а особливо – переможців!!!

*Викладачі укр. мови
Костюк Т.І., Чиркіна В.О.*

Над номером працювали:
Костюк Т.І., Чиркіна В.О., Рудневська А.П.,
Волкова А.І., Зінковська І.В.
Відповідальний редактор – Хаустова Л. Ю.
Головний редактор - Кравцов В. А.